

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vse leto 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrate po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Vlada v zmoti.

V skupini dolenskih mest in trgov ima volilno pravico tudi trg Ribnica, v katerem se je, kakor se nam poroča, število državnoborskih volilcev letos uprav kolosalno pomnožilo. Ribnica, v kateri doslej ni bilo nikdar nad 100 do 120 državnoborskih in deželnozbornih volilcev, jih ima letos menda kar 220. To je pojav, ki mora osupniti vsakega, kdor pozna količkaj ribniške razmere in vsakdo mora priznati, da se to ni moglo zgoditi naravnim potom.

Očitno je, da imamo tu opraviti z nevarno zmoti, kajti da bi se bilo vedoma in hotoma nekaj vprizorilo, kar močno spominja na znani „chabus“ na Češkem, tega si še misliti ne moremo.

Število ribniških volilcev se je vsled tega tako silno pomnožilo, ker je bilo sprejetih v imenik volilcev kakih 100 davkoplačevalcev, ki sicer spadajo k trški občini, v trgu pa po naši sodbi nimajo volilne pravice za državni zbor in za deželni zbor. Vpisali so se v imenik volilcev tudi davkoplačevalci, ki ne stanujejo v trgu samem, nego v vaseh, ki spadajo k trški občini, ki pa so doslej pri državnoborskih in deželnozbornih volitvah vedno volile s kmetijskimi občinami.

Kakor rečeno, je to po našem mnenju popolnoma nepravilno. Zakona o volilnem redu za državni zbor in za deželni zbor sicer ne določata ničesar izrečnega v tem oziru, ali že zdrava pamet pove človeku, da more veljati samo dosedanja praksa, in da vasi, čeprav so priklopljene kaki trški ali mestni občini, volijo le v kmetijskih občinah in ne v skupini mest in trgov. Naš parlament je vendar ustvarjen na načelu zastopstva interesov in imajo vsled tega mesta in trgi svoje zastopnike, da pride volja meščanov in tržanov do veljave, ne pa da bi te majoriziralo kmetijsko prebivalstvo iz vasi, ki so le iz administrativnih razlogov združene z mestnimi in trškimi občinami.

Vsa dosedanja praksa svedoči, da so ne le v naši deželi, ampak tudi v drugih kronovinah v skupini mest in trgov imela volilno pravico samo mesta in trgi, ne pa tudi vasi, četudi spadajo k mestnim ali trškim občinam. Poglejmo samo bližnjo Škofjeloško. Vasi Zmince in Puštal sta do najnovejšega časa spadali k mestni občini Škofjeloški, toda pri volitvah za državni zbor ali za deželni zbor niso davkoplačevalci iz teh vasi nikdar volili v mestni skupini, nego vselej v kmetijskih občinah. Takisto je tudi v Krškem. K tej mestni občini spada cela vrsta vasi, a volilno pravico so imeli v mestni skupini vedno samo davkoplačevalci iz mesta, nikdar pa pod mestno občino spadajoči vaščani. Trška občina Tolmin na Goriškem ima kakih 5000 prebivalcev, trg Tolmin sam pa le 800, toda v mestni skupini imajo volilno pravico samo tržani, prebivalci trga samega. In Pazin! Mestna občina ima 15.000 prebivalcev, mesto pa samo 3300, a pri volitvah v državni in deželni zbor imajo v mestni skupini samo prebivalci mesta volilno pravico.

V tem trenutku nam ni znano, če so upravne inštanče že kdaj imele priložnost, se v tem oziru principijalno izreči, ali vse kaže, da bi morale na vsak način pritrditi našemu stališču, po katerem imajo v skupini mest in trgov jedine mesta in trgi sami volilno pravico, nikakor pa ne k dotičnim mestnim in trškimi občinam spadajoče vasi.

Kam bi pa tudi prišli, če bi obveljala ta praksa! V celi vrsti mestnih in trških volilnih okrajev bi prebivalci kmetijskih vasi majorizirali mestjane in tržane in bi kmetijski volilci po svoji volji oddajali mestne mandate. Prav v skupini dolenskih mest in trgov bi se kmalu kaj takega lahko zgodilo.

Vlada je, kakor menimo, po pomoti vpisala k trški občini ribniški spadajoče, občane iz sosednih vasi mej tržke volilce in zato upamo, da ukrene brez odlašanja kar je potrebno, da se popravi imenik vo-

lilcev v smislu naših izvajanj. Zaradi večje varnosti pa vendar prosimo naše somišljenike, naj reklamirajo izbris rečenih volilcev iz imenika.

Državnoborske volitve.

iz Mozirja, 24. oktobra.

„Slovenec“ prinaša v svoji 243 številki prav odbranih natolcevanj na „Domovino“ in njenega lastnika gosp. Drag. Hribarja. V tem članku se nabaja med drugimi lažmi tudi tale: „Pač pa agitujejo za g. Hribarja njegovi rojaki, zlasti celjski, agitujejo zanj nekateri učitelji, somišljeniki in dopisniki „Slovenskega Naroda“. Ta trditev je gorostasna bedarija. Za Hribarja niso le njegovi rojaki in svobodomiselniki učitelji, nego ljudstvo.

Tri leta bil je g. Žičkar zastopnik V. kurije v državnem zboru, a kaj je storil v tem času za nas, kaj je storil za narod in kaj za volilce pete kurije? — Nič, nič in zopet nič! Smo li slišali, da bi bil on edenkrat krepko in s povdarkom nastopil v državnem zboru? Vedno se povdarja, da je Žičkar delaven, a nihče ne poda dokazov za njegovo delavnost! Ako je gosp. Žičkar kot deželni poslanec prečital med zasedanjem kako njemu slučajno od drugega spisanu interpelacijo, kakor je to konstatiral „Narod“, ne gre za to njemu nikaka čast. Mi le obžalujemo, da tega nismo vedeli pred dvema letoma (ne pred enim), ker bi g. Žičkarju potem gotovo ne bi bili zahvale izrekli.

Seveda, naš ledeni mož postavlja se v prvo vrsto kot agitator za g. Žičkarja in je sprožil v „Slovenca“ že nekoliko zastupljenih, z največjo surovostjo zabeljenih člankov proti prijateljem in volilcem gosp. Hribarja. Pa naj mu to bode! Mi ga že do dobrega poznamo, ter vemo, da se ne bode dal ujeti od tega gospoda sladkih besed drugi, kakor kak publi tercijal. Naj pridejo sovražniki g. Hribarja med volilno borbo pogledat v naš kraj, in videli bodejo, da

njega smatramo mi kot najboljšega našega moža, za poslanca pete kurije. On je naš, in naj se postavijo vsi njegovi nasprotniki na glavo. Nam dobro znani dopisnik „Slovenca“ št. 241. nam predbaciva, da smo sklicali volilni shod na dan 14. oktobra, in da se je istega udeležilo 13 mož, samih nevpilnih, ter se brž kot ne misli postaviti na najvplivnejše mesto. Tega veselja mu ne kratimo, ker se poznamo; a pokazati hočemo, da „Slovenec“ dopisnik v črni halji ni za nas nikaka vplivna oseba, izvzemši pri novoustanovljeni vinski berni. Da ne delujejo za g. Hribarja samo njegovi rojaki, učitelji in „Slov. Narod“, pokazali bomo pri prihodnjih državnoborskih volitvah, ter že sedaj zahtevamo: g. Hribar mora se nam pred prvotnimi volitvami kot kandidat za peto skupino predstaviti.

Več mozirskih volilcev.

Iz Zadrecke doline.

Na volilnem shodu v Kokorjih dne 21. oktobra so se mnogobrojni zbrani zadrecki volilci enoglasno ter z velikim navdušenjem izrekli za kandidata V. kurije gosp. Drag. Hribarja, ter se je o kandidatu IV. kurije vitezu Berksu izrekla želja, naj pridno prireja shode, ker ga ljudstvo še sploh ne pozna in bi mu marsikaj rado potožilo.

Zbrali so se o tej priliki tudi zanesljivi volilni možje za V. kurijo, kateri bodo stali kakor skala za Hribarja.

Mi hočemo pravega poslanca za V. kurijo, ki pozna težnje obrtnega in delavskega stanu, in se ne pustimo od nikogar drugače prepričati ali pregovoriti!

Jožef Praznik,
župan in sklicatelj shoda.

Slavno politično društvo „Naprej“ v Celju!

Kakor so časniki poročali, se je na shodu zaupnih mož v Mariboru sklenilo, da se bode o kandidaturi v V. kuriji sklepalo po dogovoru političnih društev v Mariboru, Celju in Ptuj.

LISTEK.

Ona pride.

Ruski spisal G. K.

Polnoč. Gole stene, bolniško viseče prestralo z neizogibnim pljuvalnikom na tleh, motno brleča viseča svetilka, bela slamnata zavesa na oknu. Tiho... strašno tiho, kakor v grobu. Sliši se samo ne-jednako... zdaj pospešeno, zdaj zadržano — utripanje srca, in včasih oddaljeno, zadušeno odpiranje, včasih zapiranje vrat ter tikanje koridornih ur: „Tik-tak! Tik-tak! Tik-tak!“

Mlad, toda strašno izsušen obraz; globoko upale, velike, bodeče, blesteče oči, hropenje, prekinjeno s piskanjem; poslednji protest ugasujočega življenja.

Misli, težke misli: hudo je, ločiti se od življenja. Slike prošlosti se hitro menjavajo, švigajo pred očmi. Težko, gnusno... Toda v tem sivem, mračnem ozadju, polnem brezupnosti blesti — tam nekje globoko — globoko, v možganih — svitla točka.

„Ona pride! Videl jo bodem, — njo, radi katere — dasi ne po njeni krivdi — gubim življenje. In kako je to glupo, moj Bog, kako glupo!“

„Jesenski, hladni dan, parobrod, in

na njem — ona. Še vidim od daleč nje beli robec. Parobrod pristane, meče čolničke, stavlja mostičke. Postreščki begajo s prtljago nepotrpežljivejših izmej potnikov, se podvzajajo, suvaje drug drugega. Mahoma — tresk. — Mostički niso bili dovolj močni; ona je ostala na parobrodu, a jaz sem se začutil v vodi do prs. Hladna je, ostro hladna je jesenska voda. Toda zagledal sem njo, opazil njen obraz udiviteljnimi, straha polnimi očmi.

„Malo prehlajenje — kdo bi se oziral nanje? Saj tudi ni bilo časa! Lekcije, beganje za urami... Postajalo mi je slabše; moral sem leči v postelj. In sedaj je že leto, in jaz še nisem ustavil tega ležišča, tega gnusnega, zopernega ležišča.“

„Toda ona pride. Ona pride pogledat to, kar je bil prej njen Vanja. Ne varam se: vnetje bronh, katar vrha pljuč, „pneumonia chronica“ — vse to pač pre-dobro razume medicinec V. kurza.“

„Kako lažljivo, predsodkov polno je mnenje, da jetični ne poznajo svojega položaja! Razen zelo malodušnih se trudijo vsi uveriti sebe o tem, kar... mora biti...; vsesajo se vam v oči, nadejajo se, da bodo čitali v njih upanje, s tajnim strahom in z željo, da bi čuli tolažilno besedo. Ako pa je ne čujejo — konec je jeden — in oni gotovo vedo zanj.“

„Morda bi bil še čas — popraviti stvar. Veda nima sile, toda narava je mo-

gočna. Namignil sem glavnemu zdravniku o sanatoriju; a on, sit in zadovoljen, je s smehljajem odgovoril: „Sanatorij, striček, je v našem žepu“. Njegov smeh, — rezek, surov smeh — mi še sedaj zveni v ušesih; toda imel je prav, zelo prav.

„Sedaj je že pozno; nikaki sanatoriji mi več ne povrnejo prejšnjih sil in sestavin tem mrtvim cunjam, polnih kavern, v katere so se izpremenila moja pljuča. Njih stanice so razrušene, zjedene od milijonov živih organizmov; vsaki izmed njih se dviga, je, pije, se plodi, morda tudi — misli?“

„A jaz? Jaz nisem drugega, kakor skladišče redilnih produktov, stavljen po nekakem, meni neznanem kontraktu tem milijonom oblastnih prirodnih podjetnikov.“

„Ona pride. Samo njeno pismo, njena obljuba me še vzdržuje. Kmalu se izpremenim v nič. Danes jutraj je zdravnik pogledal pomembno strežnico.“

„A ne umrjem, ne morem umreti, dokler je ne vidim. Dokler je v meni le še kaplja zavesti — se združujejo vse moje misli v njej.“

Jutranja vizita. Glasne stopinje na hodniku. Doktor z ranocelnikom in strežnico.

„A tu št. 8. Nu, kako je?“
S temi besedami je prišel k bolniku,

ki je ležal nepremično, s pol zatvorjenimi očmi; vzel je njegovo roko — in obraz se mu je stemnil. Žila ni bila, na doktorja je zrl steklen pogled mrtveca. Ta pogled pa ni izražal ničesar.

Ona ni prišla!
(Iz „Varšavskega dnevnika“, z dne 11. t. m.)

Sodba.

Poljski spisal Kazimir Tetmajer.

Duša je ostavila telo in angelj jo je prijel za roko ter jo peljal v sivo, žalostno pusto in jo posadil na kamen. In od zgoraj, kjer so se razprostirale svinčenosive megle, je prihajal glas: „Sodi se sama!“

In takoj se je začela valiti pred očmi duše reka; nje voda je bila motna, bile so same solze.

In angelj je zaklical: „Glej, to so solze, katere si ti izžela ljudem, ko si bila še tam doli na zemlji!“

Duša pa je odgovorila: „To je res, toda tu vmes teko tudi moje solze.“

Trikrat je tako zaklical angelj duši in trikrat je isto odgovorila duša. Mahoma pa se je motna voda izčistila, postala je prozorna kakor kristal ter jako globoka. In angelj je dejal: „To so solze tvoje matere!“

In duša si je zakrila obraz ter rekla: „Kriva sem, kajti s temi solzami se niso mešale moje solze.“

Da bode slavno društvo „Naprej“ pri svojočasnem dogovoru z drugimi društvi znalo za mnenje volilcev tudi iz drugih krajev, naznanjamo podpisani volilci, da hočemo podpirati edino le kandidato g. Dragotina Hribarja.

Kozje, 10. oktobra 1900.
Ivan Elsbacher, župan; Jožef Druškovič, Dr. Fr. Pikel, Radojca Vivot, c. kr. davčni pristav, Edvard Böheim, Anton Vertnošek, Dr. Peitler, Zvonimir Dobrauc, Josip Cilenšek, Milan Spitzer, Josip Gorišek.

Županstvo Loke pri Planini, dne 18. oktobra 1900.

Jožef Jazbinšek, župan, Jožef Paulinc, Mih. Antlej.

Županstvo Planinska vas pri Planini, dne 18. oktobra 1900.

Jernej Jazbec, župan, Jernej Bohinc, I. občinski svetovalec, Jožef Perčič, Mih. Perčič, odbornika.

Iz tržaških uradniških krogov pišejo „Edinosti“: „Volitve poslanca v drugem kolegiju, kjer volijo državni uradniki, se Slovenci dosedaj nismo udeleževali. Slovenskim volilcem je bilo navadno izbirati med progressivim in med konservativnim kandidatom. Izbera med temi dvema je bila zelo težka. (Ali pa lahka, kakor se že hoče. (Op. ured.) Ako se ozremo na zadnje volitve v državni zbor, izbirati nam je bilo mej enim d' Angeli-jem, katerega je bila proglasila progressova stranka, in enim Burgstaller-jem, katerega so proglasili konservativci. Zlasti slovenski c. kr. uradniki bili so v zelo mučnem položaju s tema kandidaturama. Angeli je pristaš progressove-irredentovske stranke — in takemu naj dajo Slovenci svoje glasove? A Burgstaller, konservativec, ni imel na onem shodu, ki ga je bil sklical in na katerem se je priporočal c. kr. uradnikom, družega važnejšega opravila, nego proslavljati laško kulturo, laški jezik itd. Sploh pa se je Burgstaller moral omiliti zavednim volilcem III. razreda tudi s tem, da je o zadnjih volitvah v mestni svet kandidiral na svojo roko proti slovenskemu kandidatu podpiran od irredentarjev, in da misli tudi o sedanjih volitvah zopet na dan s svojo kandidato v okolici proti slovenskemu kandidatu, podpiran zopet od prejšnjih.

Ker je g. Burgstaller večen kandidat v II. kolegiju za državni zbor, mogoče je prav lahko, da ga najdemo zopet. In slovenski uradniki naj bi dali njemu svoje glasove? Ako pa postavi progressivo svojega kandidata, naj damo li temu glasove? Nikdar!

Moja misel je ta: postavimo si sami svojega kandidata, glasujmo vsi kompaktno zanj in če tudi z njim ne proderemo, bodo nasi glasovi vsaj v protest proti jednemu in drugemu.

Kdor je mojega mnenja, naj se oglasi, ker dosti časa smo delali tlako drugim. Volilec III. razr. ozir. II. kolegija.

V sredo je bil v Trstu zaupen shod „Progressove“ stranke. Značilno za sedanje stanje te stranke je, da so ta shod sklicali — sami možje, ki stoje v drugih vrstah. Benussi je razkladal, zakaj je progressova stranka pred tremi leti sklenila, da odstopi od politike abstinencije ter aktivno poseže v volilno borbo. Ker vzroki, ki so doveli do tega sklepa, še vedno trajajo, ostane tudi sklep v veljavi. Benussi je predlagal torej: da se vnovič potrdi italjanstvo dežele, naj se skupno z Democratico za predstojajoče volitve osnuje volilni odbor. Hkratu so tudi imenovali tiste može — zopet skoro same dii minorum gentium —, ki naj od strani progressa vstopijo v skupni odbor.

Hrvatska stranka v Istri je zasnovala v Pulju volilni odbor, kateremu je načelnik g. dr. Ivan Zuccon. Prirejajo se shodi, na katere prihajajo tudi socialisti. V nedeljo je prišlo do precej ostrega spopada med socialisti in Hrvatmi, vendar izrekajo socialisti hrvatski stranki priznanje, da prireja javne shode, mej tem ko italijanska stranka dovoljuje vstop k shodom le povabljenecem.

V Ljubljani, 26. oktobra.

Izseljevanje iz Bosne.

Ruski poslanik Igelström je izdal komuniké, s katerim prereka trditve nekaterih srbskih listov, da ima ruska vlada namen, dati tujim priseljencem posestva v Sibiriji.

Po nalogu ruskega zunanega ministrstva izjavlja poslanik, da ruska vlada sploh ne misli naseliti tujih priseljencev, in da je celo odločno proti doseljevanju. Srbski listi so trdili, da se je pogodba, katero sta sklenili leta 1897. Avstro-Ogrska in Rusije, porušila, in da ta demonstrativno podpira nezadovoljne Srbe iz Bosne in Hercegovine. Ruski komuniké je bosenski vladi, kateri je postalo gibanje Srbov in izseljevanje jako neprijetno, prav dobrodošel.

Kaj bo s Kreto?

„Kölnische Ztg.“ poroča, da vladajo v Carigradu skrbi radi načrta grškega princa Jurija, ki je odpotoval k carju v Petrograd. Princ se hoče na vsak način oprostiti nadvlade Turčije, ter pridobiti Kreti avtonomijo, ali pa celo povzročiti, da se priklopi Grčiji. Tudi grška kraljica je odpotovala v Livadijo, da podpira baje sinov načrt. Na Porti so radi tega tolikanj bolj v skrbeh, ker se množe poročila o vrenju v Macedoniji ter o delovanju macedonskega odbora.

„Sijajna osamljenost Anglije“.

Državni tajnik Chamberlain je imel 24. t. m. v Londonu govor, ki je vsekakor jako znamenit. Chamberlain je priznal, da ne uživa Anglija pri drugih državah nobene simpatije, ter da je trditev, da Angleška propada, resnična. Chamberlain je apeliral na imperialistična čustva angleškega naroda in naglašal z veseljem, da se je demokracija končno izrekla na korist veliki jedini britanski državi. Zjedinenje s kolonijami pa ne pomeni, da je Anglija drugim narodom sovražna, nasprotno, Anglija želi, da bi ji bili drugi narodi prijazni. „Ako pa naše prijateljstvo odklanjajo, bomo delali dalje brez njih“, je dejal Chamberlain. „Ako jih ne bomo mogli pregovoriti, ostanemo osamljeni, toda obdani in močni s svojimi kolonijami. Naša osamljenost bo sijajna, tako da bodo angleške kolonije, če tudi pade Anglija, nadaljevale angleško tradicijo. Novi imperializem pomeni, da imajo vse kolonije iste pravice, kakor sama Anglija. Federacija Kanade in Avstralije naj bo Južni Afriki vzgled! Tu se vidi, kako izvršuje Anglija misijo pravičnosti (!), civilizacije (!) in miru. Chamberlain je končno pohvalil angleško vojsko, zlasti pa prostovoljce v Južni Afriki ter se priznalno izrekel o podporah, katere so poslale kolonije.

Dogodki na Kitajskem.

Iz Londona se razširjajo zopet slabe vesti o položaju na Kitajskem. V dobro informiranih nevojaških krogih se baje bojé, da bodo Kitajci napravili resen poskus, polastiti se iznova Pekina. „Daily Telegraph“ javlja, da so ustaši obsedli Huitschau, premagali cesarske čete ter vzeli veliko trgovinsko mesto Samtschau. V Nambungu, na meji Kwantunga in Kwangsija, je buknila ustaja. Zveze s Pekinom so skrajno slabe. Pisma imajo zamudo šestih tednov. Trgovina v Tientsinu se ne more vrniti v svoje prejšnje tire. Tajnik cesarice vdove, general Kangyi, ki je bil med najhujšimi sovražniki tujcev ter med najbesnejšimi pristaši boksarjev, je mrtev ter se je baje usmrtil sam iz strahu pred smrtno kaznijo. „Times“ poroča, da stoji cesarjev dvor še vedno pod vplivom generala Tungfuhsiang in njegovih čet. Cesar Kwangsu mora ostati v Šinganfu, ker tako zahtevata Tungfuhsiang in princ Tuan. Poslaniki v Pekinu hočejo podati kitajski vladi ultimatum glede svojih mirovnih pogojev.

Vojna v Južni Afriki.

Položaj na bojišču za Angleže nikakor ni ugoden. Dasi je angleška vojska ogromna, je vendar še premajhna, da bi mogla užgati sovražnika. Buri so vedno podjetnejši in bojvitejši. Na vseh koncih in krajih bojišča se pojavljajo burske čete. Pri Mafekingju, Vryburgu na zahodu, pri Bloemfonteinu, Fauresmithu, Springfonteinu, Bethuliju, Rouxvillu na jugu, pri Kroonstadu, Ventersburgu, Winburgu, ob reki Rhenoster, pri Lindleyu, Heilbronu, Frankfortu in Bethlehemu v republiki Oranje, pri Johannesburgu, Krügersdorpju, Welverdinu, Klerksdorpju, Heidelbergu in Staudertonu v Transvaalu, pri Belfastu, Nelspruitu, Karolini, Ermelu, Hectorspruitu na vshodu pa tudi v južnovshodnem delu Transvaala pri Vryheidu, Utrechtu in Piet-Retiefu so se pojavili Buri, ki podirajo mostove, rušijo železniško progo in brzovavno zvezo ter napadajo in preganjajo angleške posadke. Niti najbližja okolica Pretorije ni varna ter je bilo potrebno, poklicati čete Lyttletona, Pole Carewa in Clementa na pomoč. Zveze

z Johannesburgom so Buri pri postaji Irene pretrgali. Isto so storili Buri z zvezo Middelburg-Komatipoort, kateri so pri Brugspruitu, Nelspruitu in pri reki Olifant stoji Buri nevarni. Na vshodu namerava general Botha s 5—6000 možmi naskočiti Lydenburg. Na zahodu sta se zjediniła Delarey in Lemmer proti lordu Methuenu, katerega sta na njegovem maršu od Rustenburga v Beerust od 14.—17. ne prestando napadala. Buri so ostali zvesti svoji izvrstni taktiki, da se razpršé v več majhnih oddelkov, kadar jim preti nevarnost, ter se hitro zopet združijo v močno četo, kadar morejo zgrabiti sovražnika. Že lezniško progo v Natal so Buri pred kratkim za več dni porušili med Heidelbergom in Staudertonom. Tudi železniško progo pri Kroonstadu, Ventersburgu, Bethuliju in Springfonteinu so podrli. Kako slabo vpliva to na preživljanje angleške armade, ki mora stradati, je jasno. Sedaj se bliža deževna doba, ko vsled vlažnosti oddaljenim posadkam sploh ne bo možno dovažati živil. Angležem se bliža torej najhujša doba. Nič ne demoralizira bolj vojske kot nedostatek živil, deževja, večen mir, preganjanje nevidnega sovražnika ter nepriča kovano napadanje s strani tega nevidnega nasprotnika. Angleška vlada je pač trdila zatogadelj, da je vojna gotova in končana, ker je pridobila tako več mandatov; poslej pa se bo vojna nadaljevala.

Dopisi.

Z dežele, 23. oktobra. (Redki slučaj.) Nekje na Dolenjskem se je kaplan tako navlekel domačega vinčka, ko je pobiral pšenično biro, da je pri belem dnevu zašel v gnojnico. Ljudje so hitro prišli na pomoč ter izvlekli pijanega kaplana, katerega je pa že ta kopel nekoliko strelnila, iz gnojnice. Kaj pa sedaj storiti? Peljali so ga v bližnjo hišo, kjer slučajno stanuje župan. Tam so kaplana nekoliko preoblekli, tako da je bil vsaj navidezno suh. Župan pa mu je dal svoj klobuk. V tej novi uniformi, seveda zavil v veliko „plahto“, se je pripeljal domov. Polagoma se je znebil vinskih duhov, ali to mu še dolgo ni moglo iti v glavo, da vsak človek lahko pade! Baje je šel potem pozdravit in se poklonit dobro rejeni kuharici, katera pa ni bila nič kaj vesela tega obiska, če prav ji je drugokrat kaplan vselej dobro došel! Ko je jedenkrat ta kaplan nesel nekam v hribe popotnico za umirajoče, je nazaj grede izgubil — stolo. Kako smo se čudili drugi dan, ko je nesel neki tukajšnji krznar na svoji umazani rami stolo k mežnarju. Ta je sicer rekel, da se naj molči o tem, ali kaj se hoče, ko smo že preje vsi videli usnarja s „stolo“. Daleč smo prišli, nazadnje bodo še usnarji hodili obhajati, kaplan bo pa usnje strojil! — Kadar se otava pokosi, so tudi po travnikih lepi sprehodi. Tudi kaplan je hotel to poskusiti ter lazil zvečer po travnikih tam za grmovjem; pa kmalu bi jo bil staknil! Nasajena ostrá kosa priletela je ravno pred njega. Ptiček jo je hitro odkuril, če prav je bilo to njegovo pravo domovanje! Še v grmovju ni tič varen!

Iz Kozjega, 24. oktobra. To smo jih pa spravili na noge te naše klerikalce! Ti preklicana „mala peščica“, da jim daš toliko opraviti! Našega kaplana bodo gotovo noge strašno bolele in čisto si bode pete zbrusil, tako leta okoli, on, ki sicer najrajši doma čepi, in se med kmetiskim ljudstvom ne pokaže drugače, kakor o gotovih časih. Sedaj, ko je postavnih osem dnij že minilo, še le sedaj so se ti gospodje spomnili, da se je treba prijaviti, če hoče kdo v V. kuriji voliti! Pri vsem tem pa še toliko niso poučeni, da bi vedeli, da ima vsak občinski volilec eo ipso tudi volilno pravico v V. kuriji. In tako romajo k županstvu taki kmetje in vloge takih kmetov, ki so že v občinskem volilnem imeniku, katerim bi se sploh ne bilo treba zglasiti. Zgodi se pa to pod pritiskom naših dveh duhovnov, osobito pod pritiskom našega kapelana agitatorja. Če bi se pač ta dva gospoda ravno tako brigala za narodno stvar kakor se za klerikalstvo! — Ko se je praznovala tukaj nova maša, nisi videl pri župnišču in pri cerkvi niti jedne slovenske zastave, pač pa je gospod kanonik čutil potrebo, razviti veliko klerikalno zastavo! — Gospod kapelan ni se hotel udeležiti zažiganja kresa na čast sv. Cirila in Metoda; k

Slomšek-Prešernovi slavnosti prišel je menda le zato, da je potem zabavljaj, zakaj da smo tudi Prešerna slavili; on ni niti član našega bralnega društva! Ko pa je treba kaj storiti v klerikalne namene — tedaj pa le na noge in palico v roke, pa hajdi agitirat! — Gospodje, Vam pač ni nič za narod, temveč le za duhovsko nadoblast! Žalostno!

Iz Maribora, 24. oktobra. Zares je bil, kakor je 21. t. m. „Slovenski Narod“ javil, mestni urad prepovedal naši čitalnici vpriporitev nedolžne igre „V Ljubljano jo dajmo“. Sicer se mu je opetovano že pokazalo, da gledališke predstave spadajo v področje c. kr. okrajnega glavarstva, pa vendar se — gotovo iz gole ljubeznivosti do nas — vedno vtika v to zadevo, ter s puhlo frazo, da se pritožuje nemško gledališko društvo, prepoveduje čitalniške predstave v „Narodnem domu“. Na ljubo obisku umetniške razstave, bila bi se ta igra (ki se je na 21. t. m. določila, ko se je 14. imenoval za ta izlet) bila dala še preložiti, preložitev postala pa je nemogoča, ko nam je magistrat vsilil svojo nepoklicano prepoved. Ta se je morala temeljito zavrniti, kar bi se s preložitvijo ne bilo doseglo. Odbor je tedaj, čeravno se nam je pri c. kr. okrajnem glavarstvu prigovarjalo, da naj le igramo, brez ozira na magistratovo prepoved, takoj telegrafično rekuriral v Gradec, naglašujé predznuost, da mestni župan prepoveduje, kar je odobrila c. kr. namestnica in dovolilo c. kr. okrajno glavarstvo, čeravno poslednje s tako pozno rešitvijo, da ta zakasnitev zasluži vso grajo. Med tem so se naši odborniki sami morali potruditi k mestnemu županu po dovolilni sklep glavarstva, katerega nam ni dostavil, pač pa celo posebnega uradnika poslal v Gradec, da bi tam zagovarjal stališče uradnega vodje, ki si je celo dovolil, glavarstveno dovoljenje vrniti glavarstvu, mesto ga nam dostaviti. Vendar pa je g. mestni župan na naše odločno naglašanje, da mestni urad nepravilno postopa, sam svoje stališče najbolje označil z izrekom: „Bomo pač izgubili, saj to ne bo prvokrat“. In zares so izgubili. Tudi njih posebni sel ni nič opravil. Telegrafično dovoljenje nam je došlo od c. kr. namestnice šele ob peti uri proti večeru, in v kljub vsem zaprekam se je ravno ta večer izborno obnesel, ker vrli naši čitalniški diletantje, moški in ženske, so pri prav dovoljenem obisku tako dovršeno igrali in „jo v Ljubljano dali“, (kjer smo itak v mislih združeni bili z našimi celjskimi somišljeniki tudi mi), da so iz glasnega priznanja in ploska tudi nasprotniki lahko razvideli, kaka veljava za našo narodno stvar tiči v narodnem gledališču; tedaj le vrlo naprej z istim!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 26. oktobra.

— Slovensko gledališče. Dasi — morda pa prav ker — se je bila igrala burka „Valvazorjev trg št. 6“ v nedeljo popoldan, privabila je sinoči vse polno našega občinstva v gledališče. Vzbudila je tudi včeraj izvenredno mnogo prisrčnega, nedolžnega smeha, tako da bo to najbrž naša najzabavnejša igra. Odlikovali so se vsi, posebno pa zopet g. Verovšek, ki je bil cvet večera, g. Housa, ki je bil sinoči že precej boljši postrešček, dalje naša izborna parodistka gospa Polakova, in res dobri bankir gosp. Danilo. Igrali so vsi gladko, kar še vedno najbolj pripomore k dobremu uspehu; karakterističen pa je bil sinoči neki veseloigrski ton, ki ga je šele Bunka zavel na tisto stran, kamor sodi — na burkovsko. — Gledališče je bilo polno, da je bilo že to veselje. V režiji se je posebno izkazal g. Dobrovolny.

— Gospod slikar Anton Gvaiz je bil ob prihodu cesarja v Gorici za svoji kompoziciji „Kras“ in „Furlanija“ odlikovan z zlato svetinjjo, ter ga je cesar, kati-remu je bil predstavljen po ekselenci grofu Coroniniju, jako pohvalil. Gosp. Gvaiz je tudi na naši umetniški razstavi jako lepo zastopan.

— Od Sv. Vida nad Cerknico. Povod, da je župnik J. Lovšin gospo nadučitelja izgnal iz žagrada, bil je ta, ker omenjena gospa čita „Slov. Narod“, in ker se je drznila g. župniku povedati v nekem pismu, da nima on nič kritikovati ženske hoje, pač pa naj skrbi, da bode svoje stvari vestno opravljaj. Ista usoda, kakor njo, je doletela tudi tukajšnega g. nadučitelja in

še par drugih oseb. Gosp. Lovšin, le tako naprej, lahko se primeri, da slišite tu še o drugi Podragi, in da pri prihodnji buri še za farovške kokoške ne bode. Menda se je g. župniku zmešalo vsled jeze, ker ne more svojih ovčic nadvladati. Svaka sila do vremena!

— **Škocijanska posojilnica.** Kakor smo že poročali, je moral pri sodnijski obravnavi dne 24. t. m. v Mokronogu toženi škocijanski kaplan Matevž K. o s, obžalovati zalede psovke, s katerimi je g. Lapajnetu iz Krškega čast kradel, in je moral plačati tudi stroške postopanja. S tem je dobil „Kusov gaspud Matevžek“ po kljunu, kakor je zaslužil.

— **Vzledni duhovniki.** V goriški „Soči“ čitamo: „Ob določeni uri je bilo začelo zvoniti k pogrebu otroka tam nekje med hribovjem naše vinorodne doline. Zvonilo je, ali duhovnika le ni bilo. Dvignejo otroka in ga prenesejo pred cerkev v mnenju, da mogoče tam srečajo g. nunca. Ni ga bilo od nikoder. Oče otroka stopi v farovž. Nunca ni nobenega. Kje sta bila g. nunca? Pila sta in se pripravljala za pridigo celo popoldne v krčmi. Za pogreb ni bilo časa, zato se je izvršil šele drugi dan po maši v podružnici.“

— **Slovensko umetniško društvo** je izdalo vsem slovenskim slikarjem, slikaricam, kiparjem in arhitektom poziv, da se vdeležijo slovenske umetniške razstave v Zagrebu. Tudi one domače umetnike je povabilo, ki se ljubljanske umetniške razstave niso vdeležili. Ker pa je še nekaj slovenskih umetnikov, katerih naslovi odboru slovenskega umetniškega društva niso znani, jih opozarjamo na sledeče: Razstava se ima otvoriti 15. decembra t. l., a umetnine morale bi biti v Zagrebu najkasneje do 1. decembra. V Ljubljani morajo biti torej vse umetnine vsaj do 15. novembra. Umetnine morajo biti dobro spremljene (pakovane) ter se morajo od slovenskega umetniškega društva postaviti na kolozdvor v Ljubljani. Stroške odpreme iz Ljubljane v Zagreb in nazaj na naslov društva, odnosno lastnika umetnine (brez ozira kam) plača „društvo hrvatskih umjetnika v Zagrebu“. Vse umetnine bodo zavarovane do svoje nominalne vrednosti. Stroške zavarovanja in takso police plača „društvo hrvatskih umjetnika“. Na vsaki umetnini mora biti označena cena, za katero se more prodati. Člene jury si izbere društvo slovenskih umetnikov v Ljubljani iz svoje srede. Arangement razstave prevzame „društvo hrvatskih umjetnika“ na svoje stroške. Ob priliki razstave izda „društvo hrvatskih umjetnika“ na svoje stroške poseben zvezek „Života“, ki se bode bavil samo s slovensko umetnostjo ter bode prinesel množino reprodukcij slovenskih umetnin. Odbor prosi vsakega umetnika, da javi nemudoma, ali sme njegove umetnine poslati v Zagreb ter zajedno prositi, da pošlje še kako novo svoje delo. Jury ostane ista, ki je bila za ljubljansko razstavo. Vendar pa bo jury poslovala iznova ter odbrala le najboljše dela iz sedanje razstave. Razstava v Zagrebu bi trajala nekako mesec dni. Glede del, ki so eventualno prodana, naj se obrnejo za dovoljenje umetniki sami do dotičnih kupcev nemudoma! Končno prosimo odbor, da umetniki vpošljejo svojo člensarino, t. j. 6 kron, ker po društvenih pravilih razstavljajo samo člani slovenskega umetniškega društva! Slovenski listi naj bi blagovolili obvestiti o teh sklepih odbora umetniškega društva svoje čitatelje!

— **Slovensčina povsodi zapostavljena.** Povsodi, kjer le morejo, zapostavljajo slovensčino, in niti na šolskih zvezkih goriške gimnazije ne sme biti več zapisano „Slovenske šolske ali domače naloge“, do čim sme biti na laških zvezkih laški napis, na nemških pa nemški! To je nekaj novega. Radovedni smo, odkod je to prišlo, in na čegavo povelje so zapodili z zvezkov slovenski napis. Kakor se vidi, se hoče še nadaljevati z zapostavljanjem slovensčine na goriški gimnaziji, namesto da bi se jo smatralo tako, kakor pritiče, in kakor se smatra laščino in nemščino.

— **Goriški magistrat** ne vidi rad Slovencev v Gorici, namreč poznati jih noče kot take. Takrat, kadar treba kaj plačati, takrat pozna Slovence in ne zamudi izterjati, kar mu pritiče, ali kadar treba kaj dati, takrat na magistratu ne poznajo Slovence. Cesar je dal, kakor znano, lepo svoto za mestne reveže, med katerimi so

tudi Slovenci. Par slovenskih žen se je bilo oglasilo poleg laških na magistratu, da bi kaj dobile. Ali kako so jih nagnali! Ker so Slovenke, so tujke, in kot take ne dobé nič. Naj le gredo k slovenskim prvacom, pri njih naj si poiščejo milodarov itd. Goriški magistrat je pač vzor magistrata! Krivice pa, ki se godé mestnim Slovincem, kljujejo po maščevanju in zadoščanju, katero ne izostane!

— **Iz Begunj nad Cerknico.** Vabilom na otvoritev novih gostilniških prostorov, ki so se razposlala, je dostaviti, da bode otvoritev dne 4. novembra. Drugo vse kakor v vabilih.

— **Tombola in koncert** prostovoljnega gasilnega društva radovliškega na mestnem trgu, ki je pretečeno nedeljo vsled preslabega vremena morala izostati, vrši se v nedeljo dne 28. t. m. Glavna dobitka sta kolo (bicikelj) in krava (buša). Začetek ob 3. uri popoldne.

— **Ustanovljenje brzojavne postaje v Ločniku.** Dne 23. oktobra 1900 odprla se je v Ločniku političnem okraju Gorica nova brzojavna postaja z omejeno dnevno službo združena s tamošnjim poštnim uradom.

— **Umrla je v Podgori** pri Gorici soproga ondotnega veleposestnika in bivšega goriškega deželnega poslanca g. Andreja Kocjančiča.

— **Železnica Trst-Škorklja-Opčine.** Zgradba te proge je popolnoma zagotovljena. Vlada je že izdala končno privolilo, tržaški mestni svet je železnici zagotovil dobivanje električne sile pod ugodnimi pogoji in tudi glavna delniška družba, ki zgradi progo, katera glavica znaša 1.300.000 kron je do cela pokrita.

— **Za kupovalce istrskega vina.** Hranilnica in posojilnica v Marezigah pri Koprnu naznanja s posebno okrožnico, da posreduje pri nakupu pristnega vina od njenih članov - vinogradnikov, ki imajo mnogo stotin hektolitrov izbornega črnega vina in refoška na prodaj. Cena je navadnemu črnemu vinu hoktoliter po 18—24 glđ., refošku hektoliter po 25—35 glđ.

— **Slovenski klub „Akademické čítárny“ v Prahi** priredi v pondeljek, dne 29. oktobra 1900 ob 8 uri zvečer v prostorih „Akad. čít.“ svojo I. redno sejo s sledečim vspremem: 1. Predsednikov pozdrav. 2. Poročilo o klubovem delovanju v minulemu letu. 3. Poročila posameznih odbornikov. 4. Volitev novega odbora. 5. Slučajnosti.

— **Slovenci v Prahi.** Letos je na praških visokih šolah vpisanih 33. slovenskih akademikov, med njimi 11 Goričanov in 10 Štajercev.

— **Ljubljanska meščanska godba** priredi v nedeljo dne 28. t. m. ob pol 3. uri popoldne v areni „Narodnega doma“ promenadni koncert, pri katerem pod vodstvom kapelnika g. Beniška nastopi cela godba. Vstopnina za osebo 30 vin. Ker ta koncert priredi godba sama, se je nadejati največjega obiska. — Zvečer svira godba v „Narodni kavarni“.

— **Ukraden bicikelj.** Dne 24. t. m. je bil c. kr. nadporočniku Ludoviku pl. Rütlingu na Bleiweisovi cesti iz kleti ukraden bicikelj, vreden 120 kron. Tatvina se je naznala policiji, in ta je včeraj zvečer izsledila bicikelj pri Antonu Rojcu, hlapcu na Poljanski cesti števil 9, kateri ga je kupil od dveh po imenu mu neznanih oseb. Le toliko je vedel povedati, da je bil jeden nekdanji hlapec pri Ranzingerju. Le tega je policija še ponoči izsledila in ga danes zjutraj dala pod ključ. Aretovanec je Anton Kastelic iz Trebelnega v litijskem okraju. Svojega tovariša noče poznati, in ne ve o njem, od kod je in kako mu je ime. Kastelic je le posredoval pri prodaji bicikla in je za to dobil 10 kron. Policija išče sedaj Kastelicevega tovariša.

— **S „kanglo“ po nosu.** Vdova A. G. v Krakovem je bila posodila pred dvema letoma delavcu J. S. 4 glđ. 50 kr. in ga je včeraj tirjala, da jej povrne dolg. J. S. pa ni hotel o dolgu ničesar vedeti in je svojo upnico še opsoval in jo slednjič polil z vodo. Vdova A. G. ga je na to s škropilnico sunila, on pa ji je vzel škropilnico in jo vdaril po nosu, da se ji je vili kri.

— **Dva „mutasta“ kolesarja** sta včeraj popoldne povozila v Šelenburgovih ulicah pred pošto trgovskega sotrudnika A. Gallico iz Trsta. Kolesarja nista imela pri kolesu ne številke, ne zvonca in ne zavora. Ko ju

je policijski stražnik ustavil, naredila sta se mutasta, in sta z rokama gestikulirala. Stražnik ju je s kolesom odpeljal na magistrat, kjer pa sta se jima odvezala jezika, in sta povedala, da sta učenca trgovske šole, in da sta si bila kolo izposodila za vožnjo. Ker sta neprevidno naglo vozila, se bode proti njima kazensko postopalo. A. Gallico se je pri padcu na levi nogi poškodoval.

— **Žejna vola.** Anton Šteblaj, posestnik v Zapotoku je vozil včeraj z blagom naložen voz po Karlovske cesti, in sedel na vozu ter poganj volička. Pri Kamenčanovi gostilnici sta pa volička občutila, da sta lačna in žejna, in urno sta zavila in zdrijala na dvorišče. Anton Šteblaj je padel z voza, a se mu k sreči ni ničesar pripetilo. Vola je Kamenčanov hlapec nakrmil in napojil in sta šla potem rada z gospodarjem domov.

— **Na stopnicah v hiši št. 3** na Vozarski poti, je včeraj popoldne padla postrežkinja Marija Grandelli tako nesrečno, da si je nalomila nogo in so jo morali prepeljati v deželno bolnico.

— **Dva tovorna vlaka** sta v Mitterdorfu pri Mürzzuschlagu skupaj trčila.

— **Brivski pomočniki** so danes ponoči v Hilserjevih ulicah peli in razgrajali. Policija je dva razgrajča prijela in peljala na oddih na rotovž.

— **Zaradi nevarnega pretenja** so zaprli včeraj popoldne delavca Gregorja Formacherja, stanujočega na Zaloški cesti št. 7. Pretepaval je ženo in davil ženino mater ter grozil, da bode vse prestrelil. Ko so poklicali policijskega stražnika, se je tudi tega lotil, mu grozil in ga zmerjal z raznimi psovkami. Izročili so ga dež. sodišču.

— **Tast in zet.** Na Radeckega cesti sta se včeraj ponoči prepirala sprevednika J. L. in T. P., tast in zet, tako glasno, da je kričanje privabilo mnogo občinstva okoli prepirajočih se. Prepir je nastal, ker je hotel tast zeta komandirati, kar pa temu ni bilo po volji, in se je uprl.

— **Premalo premoga** je imel v vrečah včeraj neki premogarski hlapec, ko so mu na Dolenjski mitnici tehtali vreče s premogom.

— **Skupaj trčila** sta včeraj na Dolenjski cesti dva kolesarja. Padla sta oba v cestni jarek.

* **Bojevit božji namestnik.** V Wilden-Dürnbachu pri Laa ob Thayu imajo župnika Fr. Klemperja, ki se tožari neprestano. Kdorkoli se mu upre, vsakdo mora radi razžaljenja pred sodišče. Tožil je že nadučitelja, obč. zdravnika, nekega gostilničarja, babico, cerkovnika in krojača, ki so bili vsi tudi obsojeni. Nekaj tožeb pa še ni prišlo na vrsto. Nihče ni varen pred tem župnikom. Zadnje čase je patroliral ponoči okoli cerkve z golo sabljo ter ustavil vsakogar. Šele ko je izvedel, kam gre, mu je zaklical s hreščočim glasom strogega stražnika: „Passiert!“ Zdi se, da ima ta bojeviti božji namestnik kolesce premalo.

* **Pretep v gledališču.** V narodnem gledališču v Bukareštu sta se te dni stepla dva urednika. Urednik Mille lista „Adeverul“ in urednik Cioraneanu lista „Epoca“ sta se sovražila smrtno. Cioraneanu je pozval Milleja na dvoboj, a Mille ga je odklonil. Zato pa je Cioraneanu napadel Milleja v gledališču ter ga udaril s palico po glavi. Mille pa je bil močnejši ter je nasprotnika hudo pretepel. Ker je hotela policija Milleja aretirati, je nastal med občinstvom razpor. Policija je zato aretirala oba.

* **O te ženske!** Na Dunaju se je producirala v takozvanem „Thiergartenu“ družba Beduinov. Predstave teh temno-kožnih Afričanov so zanimale zlasti dunajsko ženstvo. Več Dunajčank se je zaljubilo v Beduine, in ko je te dni odšla družba domov v Afriko, je šlo z njo tudi 7 Dunajčank, ki postanejo — Beduinke z belo poltjo. Večina zaljubljenk pa je vendar ostala doma, marsikatera seveda v — obupu.

* **Balon je počil.** Te dni je hotel zrakoplovec Haring pri Pergu na Gorenjem Avstrijskem dvigniti se s svojim 20 m viskim 1500 m³ merečim balonom v zrak. Ko je bil balon že 200 m visoko, je nakrat počil ter je padel s silno naglico komaj 15 m od cerkvenega stolpa na tla. Z balonom pa je padel tudi zrakoplovec Haring, in sicer tako, da je padel ra noge, katere

si je le nekoliko zvil. Strah občinstva je bil seveda velik. Vse je mislilo, da se je zrakoplovec ubil. Njegova žena je plakala vsa obupana. Tedaj pa je prilezel izpod balona Haring živ in skoraj nepoškodovan. Veselje je bilo zategadelj seveda veliko.

* **Za kolesarice naslonilo!** V nedeljo je prinesla dunajska „Nene Freie Presse“ podlistek, v katerem dokazuje dr. A. K. neumestnost korzeta in neestetičnost ozke tajle. Podlistkar trdi, da je sedanji športni kostum dam — brez korzeta — edina ženska obleka, ki vstreza zakonom higijene in estetike. Kolesarice naj nosijo le tak kostum, na sedlu pa naj bi se pričvrstilo prav lahko in nizko naslonilo. To naslonilo bi pokrilo sedanji neestetični sedež kolesaric. Tako estetik dr. A. K., s čigar „estetičnim“ naslonilom pa se kolesarice pač ne bodo hotele sprijazniti.

* **Osveta prevaranca.** 42letni fjakar Camille Aubertin v Parizu je imel lepo mlado ženo, ki pa mu ni bila zvesta. Imela je namreč prepovedano razmerje z 28letnim hlapcem Ciprijanom Weilerjem. Nekdo pa je popisal Aubertinu vse. Aubertin je sklenil maščevati se. Neki večer je povabil Weilerja, katerega je srečal na ulici, da ga pelje s svojo kočijo domov. Weiler je sedel v kočijo, a Aubertin ga je peljal z jadno naglico v pariško okolico. Tam ga je vrgel z voza ter ga udaril z bičnikom tako silno po glavi, da se je takoj onesvestil. Nato pa ga je še povozil, mu vtrel prsi in polomil ude. Nato se je šel na policijo sam javit. Weiler bo menda umrl.

* **Opicam podobne ljudi** je opisal član londonskega kralj. geografskega društva Ewart. S. Grogan. Na svojem preiskovanju srednje Afrike radi gradnje železnice Captown-Kairo je Grogan zapazil opicam slična bitja, ki so se bojazljivo skrivala za baname. Neki ruandski domačin je s težko muko pregovoril jedno tako bitje, da je prišlo iz svojega skrivišča. Bil je velik, dolgorok mož, trebušat in kratkih nog kakor opica. Glavo je imel majhno, a brado dobro razvito. Govoril je kakor drugi domačini, ki pa jih prezirajo in zaničujejo. Živalstvo je na njih tako izraženo, da stoji pač jako nizko med človeštvom. Lice telo in udje so porastli z dolgo, redko dlako. Roke imajo dolge in močne, telo sklonjeno, pogled plah in lice brez izraza.

Književnost.

— **Slovenska knjižnica.** Urejuje in izdaja A. Gabršček. 94. snopič. Vstajenje. Roman v treh delih. Napisal grof Lev v Nik. Tolstoj. Prevel J. H. — I. snopič. V Gorici 1901. Tiskala in založila „Goriška Tiskarna“. Za slovensko slovstvo prezasluzna „Goriška Tiskarna“ je začela z izdajanjem velikega, svetovnoslavnega romana, ki je izšel v prevodih vseh kulturnih jezikov ter zbudil med literarno izobraženim in čitajočim občinstvom sploh največjo pozornost ter jednoglasno priznanje. Pravo vrzel bi občutili v svojem slovstvu brez tega romana, in „Goriška Tiskarna“ je samo izpolnila splošno željo, ko je začela z objavljenjem tega gigantskega dela, ki je pisano z mladeniškimi ognjem, z umetniško plastiko in globokim duhom. Ta slovenski prevod je poplul ter prirejen po prvotnem izvorniku, ki je izšel v Londonu. Ruska cenzura je črtala mnogo najlepših, najzanimivejših mest, slovenski prevod pa prinese tudi ta. „Vstajenje“ bo izhajalo v snopičih vsak mesec. „Slovenska knjižnica“ velja na leto 3 krone 60 vin., t. j. 30 vin. vsak snopič. V knjigarnah pa snopič po 40 vin. Dolžnost je torej za slovstvo zanimajočega se občinstva, da se na to knjižnico naroči ter podpira prezasluzno A. Gabrščekovo podjetje s prav obilimi naročili.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 26. oktobra. „Vaterlandu“ se brzojavlja iz Bolcana, da baron Dipauli ni sodeloval pri sklepanju kompromisa mej Zallingerjem in Schopferjem, in da njegova stranka tega kompromisa ne prizna. Tudi se opozarja, da se Dipauli ni sam ponudil kot kandidat, da pa tudi svoje candidature ni umaknil.

Dunaj 26. oktobra. Na postaji Mitterdorf, ležeči mej postajama Bruck in Mürzzuschlag, sta včeraj trčila dva vlaka. Strojvodja Musil je bil vržen

z lokomotive in je težko poškodovan, kurjač Pichler je od strahu onemel, 11 vagonov je bilo popolnoma razbitih in tudi obe lokomotivi sta močno poškodovani.

Dunaj 26. oktobra. Policija je zasledila skrivnostni salon, kjer so imele največ gledališke elevinje sestanke z moškimi iz jako visokih krogov.

Budimpešta 26. oktobra. „Magyar Ország“ trdi, da je Kallay v Rimu poskušal izposlovati odstranitev nadškofa Stadlerja iz Sarajeva, toda brez uspeha.

Budimpešta 26. oktobra. Gabrijel Ugron se hoče umakniti iz političnega življenja.

Weimar 26. oktobra. „Evangeliska zveza“ je sklenila, dovoliti 200.000 mark za protestantsko agitacijo v Avstriji v letu 1901.

Pariz 26. oktobra. Razstava se je podaljšala do 11. novembra.

Rim 26. oktobra. Koncem leta izda papež novo encikliko.

London 26. oktobra. Vojno ministrstvo naznanja, da odpotuje lord Roberts sredi meseca novembra iz južne Afrike na Angleško.

Proti zobobolu in gnjilobi zob
izborno deluje

antiseptična

Melusina ustna in zobna voda

utrudi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.

Cena 1 steklenici z rabilnim navodom 50 kr.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil.

Po pošti razpošilja se vsak dan dvakrat.

Jedina zaloga (10-43)

dež. lekarna M. Leustek, Ljubljana

Realjeva cesta št. 1, zraven mesarskega mostu.

Dež. gledališče v Ljubljani.

Štev. 18. Dr. pr. 1037.

V soboto, dné 27. oktobra 1900.

Dramska noviteta.

Tretjikrat na slovenskem odru:

Sedem gavranov

ali zakleti bratje.

Romantično-čarobna pravljica v 4 dejanjih in v 8 slikah. Spisal Emil Pohl. Prestavil Fran Svetič. Uglasbil H. Benišek. Režiser Adolf Dobrovolny. Kapelnik H. Benišek.

Blagajnica se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7 1/2 uri. — Konec po 10. uri.

Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. peh. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnja predstava bo v torek, 30. oktobra t. l. Opera „V vodnjaku“ in komična opereta „Lepa Galatea“.

Umri so v Ljubljani:

Dne 23. oktobra: Ivana Prelesnik, modistinja, 33 let, Račne ulice št. 8, oteklina v možganih. — Jera Hrovat, zasebnica, 80 let, Rimska cesta št. 20, ostarelost. — Viktorija Pauer, zasebnica, 57 let, Prečne ulice št. 6, bula.

Dne 24. oktobra: Helena Pleha, gostija, 81 let, Karlovska cesta št. 7, ostarelost. — Angela Jevnikar zidarjeva hči, 5 1/2 let, Hradskega vas št. 18, božjast in dušljivi kašelj.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 506,2 m. Brežulji srčni tlak 736,0 mm.

Oktobar	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
25	9. zvečer	735,6	7,3 sr. szahod		jasno	
26	7. zjutraj	733,4	4,1 brezvetr.		megla	
	2. popol.	731,0	14,9 sl. svzhod		pol. oblak.	0,0 mm

Srednja včerašnja temperatura 7,6°, normalna: 8,7°.

Dunajjska borza

dne 26. oktobra 1900.

Skupni državni dolg v notah	96,85
Skupni državni dolg v srebru	96,60
Avstrijska zlata renta	114,25
Avstrijska krona renta 4%	97,75
Ogrska zlata renta 4%	114,20
Ogrska krona renta 4%	90,05
Avstro-ogrsko bančne delnice	1693
Kreditne delnice	252,25
London vista	240,67 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 mark	117,75
30 mark	23,55
30 frankov	19,20
Italijanski bankovci	90,50
Č. kr. cekini	11,37

Nove stelaže in pudel

se prodajo ceno.

2204-1

Kje? pove upravništvo „Slov. Nar.“.

Vozni red
železnice Ljubljana-(Brezovica)-Vrhnika.
Ljubljana-Vrhnika.

Postaje	zjutraj	popoldne	zvečer
Ljubljana	7 15	1 55	6 05
Brezovica	7 32	2 12	6 22
Log (postajališče)	7 47	2 27	6 37
Drenov-Grič	7 59	2 39	6 49
Vrhnika	8 09	2 49	6 59

Vrhnika-Ljubljana.

Postaje	zjutraj	dopoludne	zvečer
Vrhnika	5 49	11 55	4 10
Drenov-Grič	5 51	11 46	4 31
Log (postajališče)	6 03	11 58	4 33
Brezovica	6 18	12 13	4 48
Ljubljana	6 34	12 29	5 04

Seno

prve košnje (vrtnica) preko 100 centov,

je na prodaj v bližini mesta.

Kje? pove upravništvo „Slov. Naroda“.

Ces. kr. avstrijsko državno železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregeca, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vane, Heb, Franzove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 5. uri 15 m zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Ausseea, Ljubna, Celovca, Beljaka Franzensfeste. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregeca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Linca. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 48 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 8 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer.

Štev. 34313 (2184-2)

Ustanove.

Dne 2. decembra oddati je pri mestnem magistratu ljubljanskem cesar Fran Josipove jubilejske ustanove

namenjene onim mestnim revežem, ki ne dobivajo redne podpore iz ubožnega zaklada. Teh ustanov je dvanajst in sicer 2 po 50 K, 10 pa po 40 K, in je prošnje za njih podelitev vložiti do 20. novembra letos pri magistratnem vložnem zapisniku.

Mestni magistrat v Ljubljani,
dne 18. oktobra 1900.

Nikdar več v življenju!!

355 važnih komadov
za samo 3 K 60 h.

1 krasna pozlačena ura z lepo verižico, z jednoletno pisмено garancijo, 6 finih žepnih robcev, belih ali barvastih, ovrtnica z orijentalškimi biseri, najlepši ženski nakit, 1 lep moški prstan z imitiranim žlahtnim kamenom, tudi za dame, 1 garnitura manjšetnih in srajčnih gumbov iz double-zlata, vsi s patentnim zaklopom, 1 krasen smodkin nastavek z jantarjem, 1 ff. žepni nož, 1 komad dišečega toaletnega mila, 1 usnjat portmoné, 1 toaletno zrcalo z etujem, 1 par boutonov z imit. briljantom, prav dobro ponarejenim, 1 večna beležnica, 20 predmetov za dopisne potrebe in še 255 raznih stvari, neobhodno potrebnih v hiši, gratis.

Vse skupaj z uro, ki je sama tega denarja vredna, velja le 3 K 60 h.

Razpošilja proti povzetju nova krakovska razpošiljalna tvrdka (2202)

F. Windisch
Krakow No. B/X.

Za neugajajoče se vrne denar.

Umetniška razstava
v „Mestnem domu“
vsak dan od 9. dopoldne do 4. popoldne.

Učenka

dobrih starišev, 14 do 16 let staro, tudi nemškega jezika zmožno, iščem za trgovino z mešanim blagom na deželo. Učenka imela bode tudi priliko, izučiti se v kuhinji in v gospodinjstvu. (2207-1)
Ivan Strgulec, Begunje nad Čerknico.

Razpis vrtnarične službe.

Služba otroške vrtnarice v Pevmi pri Gorici se razpisuje s 600 K letne plače. Postavno opremljene prošnje naj se do 31. oktobra t. l.

dopošljejo podpisnemu vodstvu.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Ljubljana, dné 14. oktobra 1900.

Opr. št. 21/00.

Edikt.

(2205-1)

Čez premoženje pod firmo „F. Pettauer“, trgovina z drogami, materijalijami in mešanim blagom registrovanega trgovca Frana Pettauerja v Ljubljani se je dne 24. oktobra odprl (trgovski) konkurs.

Konkursni komisar: c. kr. deželni sodni svetnik g. Karol Wenger v Ljubljani.

Začasni oskrbnik mase: g. dr. Josip Kušar, odvetnik v Ljubljani. Volilni narok dne 6. novembra 1900 ob 9. uri pri tukajšnjem sodišču, soba št. 15. (pri konkursnem komisarju).

Oglasilni rok: do 20. decembra 1900. Likvidacijski in poravnalni rok dne 28. decembra 1900 ob 9. uri dopoldne pri tukajšnjem sodišču (pri konkursnem komisarju).

C. kr. deželno sodišče v Ljubljani,
oddelek III., dne 24. oktobra 1900.

Št. 11652.

Razpis

(2127-3)

službe hišnega duhovnika v deželni prisilni delavnici v Ljubljani.

Provizorno se oddaje služba hišnega duhovnika v deželni prisilni delavnici v Ljubljani s plačo 1 600 K poleg prostega stanovanja, kurjave in osvetljave proti obojestranski poluletni odpovedi.

Prositelji za to mesto naj vložijo svoje prošnje

do 15. novembra 1900.

pri deželni odboru kranjskem.

Razum stanovske sposobnosti je dokazati tudi znanje slovenskega, nemškega in italijanskega jezika, ter je glede zdravstvenega stanja predložiti zdravniško spričevalo.

Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani
dne 12. oktobra 1900.

Slovenski pozor!

Zastavice posred
nogatice, rekatice,
jupče in vsa vrsta
pletanja iz

D. Hribar-jeve tovarne

To domače blago je
trpežno, ceno in se
kopi z vsakim drugim
izdelkom bošiš kn-
tarskih konturenec.

Slovenski trgovci.

„Ljubljanska kreditna banka“
v Ljubljani
Špitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja
vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih
pisem, srečk, novcev, valut i. t. d. po najkulant-
nejših pogojih. (1877-37)

Pozočila na vrednostne papirje proti nizkim
obrestim.
Zavarovanje proti kurzni izgubi.
Promese k vsem žrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog
na vložne knjižice, na tekoči račun in na giro-
konto s 4%, obrestovanjem od dne vloge do
dne vzidga.
Eskompt menjic najkulantneje.
Borzna naročila.